

„Edinost“

Izjava enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za 31 mesec 3 kroni

Naročnino se plačevati naprej. Na naročnino brez priloge naročnina se uprava ne odira.

Tabakarnah v Trstu se prodajajo po razne številke po 6 stotink (3 svč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, oamrtne in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase se plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Nalozila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Vabilo

na

redni občni zbor

političnega društva „Edinost“

ki se bo vršil

v nedeljo dne 27. t. m. ob 4. uri pop.

v dvorani „Narodnega doma“

v Barkovljah

s sledečim vsporedom:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora.
5. Eventualnosti.

V Trstu, dne 16. oktobra 1901.

Na obilno udeležbo vabi

ODBOR.

Še o domovinski pravici.

Na moj tozadevni članek o domovinstvu oglašilo se je v »Edinosti«: že par dopisnikov, ki se ne strinjajo z mojim predlogom: da bi odklanjali zahteve po izdavanju ubožnih listov in pripoznavanja pristojnosti za osebe, katere bi po novem domovinskem zakonu imele biti sprejete v kako drugo občino.

Debata o tem vprašanju še ni zaključena in ker sem se že oglašil v tej pravdi, pa naj zopet danes posežem v njo.

Pred vsem moram ponovno izjaviti, da je tudi moje menenje, da treba novi domovinski zakon popolniti in da tudi jaz ne odklanjam niti protestnih shodov, niti peticij na ministerstvo in državni zbor. Pač pa vstrajam pri svojem menenju, da najgotoveje dospemo do cilja, ako bodo naše občine postopale tako, kakor sem nasvetoval jaz. Pot je dolga, to je res; a da bi bila nevarna?! Zakaj? In dalje menite-li, da s peticijami na ministerstvo dospemo poprej do cilja? Na ministerstvu bodo peticije ježnostavno polagali »ad acta« in tam bodo čakale rešitve — do sodnjega dne.

A državni zbor? Česa pa naj pričakujemo od državnega zbora na Dnaju? Da pride iz tega državnega zbora sarnega kaka

inicijativa?! Na kaj takega pač ni niti misliti. Osebito pa ne glede popolnitve novega domovinskega zakona, katerega bi zastopniki velikih mest najraje videli med tistimi stvarmi, katerih — ni!

Od strani državnega zbora torej ne moremo pričakovati, da bi iz lastne inicijative kaj ukrenili. Treba samo pomisliti, koliko stotin zakonskih načrtov leži nerešenih v državnozbornem arhivu! Ako bi torej čakali pomoči od državnega zbora, ne bi dospeli do cilja gotovo nič prej, nego če bi postopali na način, kakor ga nasvetujem jaz. Ne pravim, da od mene nasvetovano postopanje vodi že direktno do cilja. Ne, tega ne trdim, ker že zakon sam na sebi je pomanjkljiv in tega ni mogoče predrugačiti administrativnim, instančnim potom. Tudi ne odklanjam — kakor sem že povdarjal — protestnih shodov ter peticij na ministerstvo in državni zbor. Med vsemi nasvetovanimi potmi, pa bi bila — to je namreč moje globoko prepričanje — najvspešnejša ta, ki sem jo jaz nasvetoval, ali trdim to s pridržkom: da bodo občine solidarno postopale.

Vzemimo konkreten slučaj!

Oseba, ki biva že nad 10 let — recimo v Trstu — je prišla v bolnišnico. Uprava bolnišnice zahteva od občine (potom okrajnega glavarstva) pripoznanje pristojnosti in ubožni list.

Občinski urad pregleda najprvo, da-li se je za dotično osebo že zahtevalo pripoznanje novega domovinstva? Če se to ni zgodilo, zahtevati se ima nemudoma tako pripoznanje, a spis se položi mej tem »ad acta«. Ako v par tednih, ali enem mesecu ni odgovora, vrne se spis istim potom, kakor je došel, s poročilom, da je dotična oseba, v zmislu novega domovinskega zakona pristojna v Trst. Uprava bolnišnice se obrne sedaj do tržaškega magistrata, kateri — kakor uče dosedanje skušnje — seveda odkloni pripoznanje domovinstva. Uprava bolnišnice se obrne zopet do okrajnega glavarstva, a to na občino. V tem slučaju naj se občina sklicuje na dopis, s katerim se je zahtevalo pripoznanje domovinstva in naj spis zopet vrne. Okrajno glavarstvo vrne spis zopet upravi bolnišnice »zur Kenntnissnahme«. Bolnišnica vrne seveda spis zopet glavarstvu, ki bo v tem slučaju zahtevalo od občine — morda tudi pod globo — nemudno pripoznanje domovinstva. Ker bi vračanje ne imelo več zmisla, naj se napravi utok na namestništvo in ako to magistrata ne

more ali noče prisiliti, da pripozna domovinstvo, napravi naj se še utok na ministerstvo. Ako bi vse občine tako postopale, nabralo bi se kmalu na ministerstvu toliko takih slučajev, da bi bilo ministerstvo prisiljeno, kaj ukreniti.

Peticije pa bi na ministerstvu polagali »ad acta«. Ali čim bi imeli pred seboj konkretne slučaje in fakta, morali bi začeti misliti in kaj ukreniti. To bi bil torej gotovo uspeh, ki bi ga dosegli, ako bi občine postopale po mojem nasvetu. Pot je res dolga, a druge tudi niso krajše. Vsepeh pa je tu gotov, ker jasno je, da bo ministerstvo v slučajih, ko je desetletno bivanje v mejah ene občine dokazano, dotično občino moralo prisiliti na vršenje zakona že radi ugleda države in radi spoštovanja pred zakonom. — Vsekako pa bo ministerstvo brzkone v vsakem slučaju zahtevalo, da mora stara domovinska občina plačati bolniške stroške, nastale do dneva, ko se je zahtevalo pripoznanje novega domovinstva. A občinam bi toliko časa, da je stvar rešena, ne trebalo plačati bolniških stroškov. Nekaj velja pa tudi to... Čim pa bi imeli načelno odloko ministerstva, ne bi trebalo več tako dolgega križnega pota.

Dopisniki v »Edinosti« govore tudi o konfliktih s politično gosposko ter izražajo bojazen pred globami.

Govoriti o konfliktih tu pač ni mogoče, ker pa metni uradniki politične gosposke — okrajni glavarji itd. — pač ne bodo občinam jemali za zlo, ako se bodo občine energično potezale za svoje koristi, to pa tembolj, ker gre tu za vprašanje izključno gospodarskega pomena.

Ako bo potreba, oglašim se še.

Obč. tajnik št. 1.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 18. oktobra 1901

Državni zbor. Iz proračuna in ekspozicija finančnega ministra v večerajšnji seji zbornice poslancev prinašamo na drugem mestu nekoliko podatkov.

Za finančnim ministrom se je oglašil ministerski predsednik dr. Koerber, da pada — kakor je sam rekel uvodoma — sliko političnega položaja. Govoril je po svoji navadi — lepo. Vnovič je dokazal, da je mojster zloga in lepe oblike. Za vsako povdarjanje ima na razpolago lepo frazo. Lepo je govoril,

Ves čas je vladal mir v sobi, dokler se Vanka ni pokazala na pragu. Bilo je videti, da je v naglici izvršila nekoliko toaleta, a še bolj se je videla velika zadrega, v kateri je bila sirotica.

Grof se je globoko priklonil pred devojko in tedaj se je svečano predstavil — kakor snubitelj.

Gospa Monika se je zasmejala široko in slavadobitno in pomrljala nekaj, kakor da že vse zna.

»Ne prihajam v svojem imenu, temveč, evo, v imenu mojega prijatelja, izvrstnega poljskega slikarja, kateri vas prosi za roko — gospice Vanke.«

Gospa Monika je skoro onesvestila in morala je hitro sestiti v najbližnji fotelj. Bil je kritičen in smešen moment. No, ni grof ni Stanislav se nista ozirala na to. Stanislav je potem še sam ponovil svojo prošnjo.

Naposled je prišla gospa Monika k sebi, in ne vprašuj mnogo o Stanislavu in njegovih razmerah, je zahreščala odurno:

»Tu, vzemite si jo! . . . Slikar! . . . Tu, niti ni za drugega, vzemite si jo!«

In tako je bila Vanka izprošena — bila je srečna zaročnica. Gospa Monika se je popolnoma umirila, ko je videla, da Stanislav

ali — originalen ni bil. Eksceleuca! To je lila repriza predstave, pardon: ponovno povdarjenje starih, znanih misli. Danes nam ne dopušča prostor, da bi se bavili z govorom g. predsednika našega ministerskega sveta in si pridružujemo to za prihodnjic. Le glavne misli naj podamo tu.

Vlada se drži starega nazora, da se ne sme pridružiti nobeni stranki, dokler niso rešena narodna vprašanja. V Avstriji more biti strank, ali ne narodne vlade. Naša država je zaostala; brez nevarnosti ne more ostati v tem stanju. Z vso silo se mora povzdigniti med razvite države. Na tem velikem interesu je udeleženo vsako pleme. Vlada se ne bo odtežala dolžnosti, da pripravlja notranji mir, ali parlament mora v času, ko treba urediti gospodarsko razmerje do Ogrske in trgovinsko politično do drugih držav, zapostaviti narodni prepir!

To je torej direktiva vlade oziroma na notranje-politiško položaje. To je tista stara pesem.

Oziroma na obnovenje pogodbe z Ogrsko pa smo čuli — besed, ki so nam ugajale. G. Körber je povdarjal (kar smo rekli večeraj tudi mi na uvodnem mestu), da ni mogoče, da pride do gospodarske vojne z državo, s katero smo v politični zvezi (torej z Nemčijo) ter da ta vojna more postati nevarna tudi politični zvezi! Zato bi bilo obžalovati konflikt z Ogrsko, ker bi se utegnil veseliti — tretji! Vlada se postavlja na stališče popolne lojalnosti: pogodba z Ogrsko naj ne velja samo o sklepu, ampak tudi v vsem času trajanja. O trgovinsko-politiških pogajanjih treba imeti ozir na skupno monarhijo. Vlada pa bo vsakako z vso energijo branila interese Avstrije in hoče dovesti do porajšanja. Vsaka polovica monarhije mora vedeti in priznati, da ima v drugi polovici svoje tržišče. Onkraj mej monarhije pa moreti vspevati s svojimi produkti le tedaj, ako se tesnosrčna rivaliteta neha.

Vlada je za politiko trgovinskih pogodb, seveda le takih, v katerih bo varovan naš interes. Ako ne, se lahko umakemo v svojo hišo, katero bomo morda laglje varovali, nego marsikatera druga država. Za sedaj treba pa misliti na trgovinske pogodbe, pred vsem na ono z Nemčijo, ki je izhodna točka za vse druge take dogovore.

Glede naše industrije je priznaval minister, da mora nositi večja davčna bremena

ne vpraša po nobeni doti, da, celo niti po opremi ne.

Kasneje, nekoliko dni potem, je izvedela gospa Monika, kako je v resnici s prijateljem Stanislavom. Tedaj je nastopila zopet kriza in mučila jo je jeza, pakla jo je vest, zakaj da ni znala za to, in zakaj da si ga ni osvojila za eno svojih hčer. Uprav z odurnimi besedami je prišla mene in grofa. Nekaj časa je popolnoma resno preklicavala svoje privoljenje in kričala kakor blazna, da ni niti govora o kaki ženitvi. Sirotica Vanka je morala grozno trpeti zbok njene jeze in zavisti. Sreča je bila, da je prišlo dovoljenje od varstvene oblasti in da je prijatelj Stanislav obetal velike darove njej in njenim hčeram.

In tako je bila mala nesrečna Vanka rešena svoje muke in je našla zvesto, toplo srce; a ko jo je Stanislav kakor svojo mlado ženiico odvedel s seboj, blagoslovljeno v hišni kapelici svojega doma, sem šepnil nehoté besedo »pepelčica«! Čutil sem, kako tudi njo, baš kakor tudi v pravljici, vodi kraljevič, — da, kraljevič iz carstva uma in umetnosti.

In mislil sem večkrat na to oživljeno basen in često sem našel v njej tolažbo, ki me je bodrila in sokolila. — (Konec.)

PODLISTEK 14

Pepelčica.

Spisal Ksaver Šandor Gjaliski; prevedel Radi.

Ostavil sem jih za hip in ko sem se kmalu potem vrnil; vedel sem, da sta se jima srečali in da ju je beseda ljubezni spojila za vedno. Grof je tako dobro zabaval dame v dvorani, da niti opazile niso, kako dolgo sva izostala jaz in Stanislav.

Nekoliko dni kasneje je dobila gospa Monika pismo od grofa, v katerem jej je javil, da radi velevažne stvari pride drugega dne s prijateljem Stanislavom v Lepo Ves. Zajedno je prosil, da bi bile vse gospice hčere doma.

Gospa Monika ni sedaj niti dvomila več, da je prišel veliki in toliko zaželjeni dan. Odločila se je dati celo gostbo, da bo svečaneje. Na vse strani je postala slè s povabilom na jutranji obed. Na varuha tudi ni pozabila. Tudi jaz sem dobil povabilo.

Drugega dne je bilo vse, kakor je odredila gospa Monika. Od gostov se jej ni nihče izneveril. Niti varuh ni izostal, ta slaboumni starec iz bližnjega trga. Grof je pustil nekoliko čakati na-se in gospa Monika je

bila že nekoliko v skrbeh, da-li se ni morda kaj zgodilo, kar bi grofa zaprečilo; no, naposled je prišel tudi on, a z njim tudi Stanislav. Oba sta bila svečano oblečena. Gospa Monika je dala hčeram in varuhu znamenje z očmi, da se prav dobro zaveda te svečane obleke.

Grof je ljubeznjivo stiskal roke vsem in potem je v salonu takoj prešel »in medias res«. Vprašal je po hčerah. Gospa Monika mu je z nasmehom na ustih in veselih očes, pokazala na vse tri svoje gracije, ki so stale, skoro kakor kipi, brez trena v očeh, razvrščene tik kanapè-ja.

»A še ena gospica je, katere ne vidim tukaj.«

»Ne, ni je. Ali da. Iz prvega zakona mojega soproga, da . . . ali ta je sirota . . . njo bi spravili v zadrego, ako bi jo vodili med ljudi. Zato tudi ni nikoli . . .«

»Ali jaz sem milostljivo gospo nalašč prosil. Stvar je imenitna . . . in . . . in zopet moram prositi.«

»Ni mogoče! Pa za kaj naj bi tukaj? Kaj briga njo?«

Grof se ni dal odvrniti od svoje zahteve. Naposled je gospa Monika odjenjala in poslala eno hčeri po Vanko.

ne go ona v inozemstvu. O sklepanju trgovinskih pogodb se bo mislilo na najizdatnejšo obrambo naši industriji, posebno tudi v visokimi uvoznimi carinami! Svečano pa zagotavlja minister, da ne dopusti navstati nikakega nasprotja med poljedelstvom in industrijo in da nikakor in nikomur v prilog ne izda nobenega avstrijskega interesa. Če nam ponudijo mir, ga vsprejememo radi; če pa bodo zahtevali od nas le žrtve, pa odklonemo ulogo potrpežljivega jagnjeta. Avstrijskemu delu se mora pripoznati polna vrednost in se je mora pripoznavati.

Ministerski predsednik je obljubil, da še v tej seji predloži načrt za kredit 3 milijonov kron v lajšanje bede. Skoro se predlože tiskovni zakon, zakon proti pijanstvu in načrt o delavskih stanovanjih. Temeljna dolžila za invaliditetno oskrbovanje delavcev so izdelane. To da bo reforma v velikem stilu. Minister je povdarjal potrebo, da se proračun pravočasno reši, vsaj do Božiča ter je še enkrat apeliral na zbornico, naj nadaljuje s sklenjenim premirjem. Pozabijo naj za nekoliko časa, kaj jih ločuje in naj si osvobode roko za veliko delo.

Kdo je davkoplačevalec? Državni proračun je velezanimiva lektira. Tiste številke govore svoj glas in jasen govor, ker pripovedujejo, kje državna uprava išče dohodkov, da more pokrivati svoje stroške. Čitatelji naj si le izvole pogledati proračun za leto 1902., predloženi včeraj zbornici poslancev, pa bodo videli, kaka važna postavka so — indirektni davki! Te številke naj bi si zapomili vsi, ki bi iz davčne knjižice hoteli izvajati kake pravice do — privilegijev!!

Izlasti pa naj bi storili to naši istrski signori, ki bi siromašnemu ljudstvu hoteli odrekati vsako politično pravo, oziroma utemeljevati svojo oligarhično pravico s trditvijo, da so oni tisti, ki nosijo bremena. Številke proračuna pa pričajo, kako breme na davkih nosi — še tudi indirektno — vsakdo, ki sploh konsumira v državi. Vsi, brez izjeme smo davkoplačevalci! V prvo pokladamo vsi najtežji, najdražji davek: v krvi. A pokladamo ga vsi tudi v denarju! Čim si stopil v prodajalno, da si kaj kupiš; čim si stopil v gostilno, da popiješ čašo vina; si že davkoplačevalec, si že položil novčič za občino, deželo in državo. In koliko je takih novčičev, o katerih nima davkoplačevalec nikake davčne knjižice! Neštevilno jih je teh novčičev, ki naraščajo vsako leto v milijone in milijone goldinarjev! Teh novčičev bi država nikakor ne mogla pogrešati, brez istih ne bi mogla pokrivati svojih potreb in deficit bi jej naraščal neizmerno, čko ne bi hotela zanemarjati tudi svojih najvažnejših, neizogibnih nalog: javnega pouka, pravosodstva in sploh brige za blagor državljanov v duševnem in materialnem pogledu. Ali bi izgubila moralno pravo do ekzistence, ali pa bi morala napovedati materialni polom!

Iz tega dilemna, iz te usodne alternative jo po velikem delu rešujejo indirektni davki, novčiči široke mase siromakov-konsumentov! Objestni bogataši tam v Istri, ki se sklicujejo vsaki na kakih dva sto ali dva tisoč davkov, naj le izvole malce računati in razmišljati, kako oznanjeno je to, kar plačujejo oni, v primeri s svotami, ki jih plačujejo v obliki indirektnih davkov oni, ki so vrhu tega večinoma tudi še mali posestniki, torej plačevalci direktnih davkov!! — tisti tisoči siromakov, katere bi signori v imenu svoje davčne knjižice hoteli imeti za svoje fizične in duševne helote! Ne ne, davčna knjižica dan danes ne more biti vir privilegijem. V prvo govori nepisani zakon o človeških pravicah, da smo vsi ljudje, da smo vsi jednaki; v drugo govori naša vera, da smo vsi bratje pred Bogom; v tretje govore pisani človeški zakoni, da vsem državljanom gre jednako pravo do osebne svobode in do negovanja svoje narodne individualnosti, in v četrto smo vsi, ki nosimo bremena za državo.

To poslednje potrjujejo številke iz državnega proračuna. Vsi smo davkoplačevalci!! To je klic teh števil! Če torej kdo, ki ima slučajno v roki davčno knjižico z nekaj večimi zneski, meni, da sme radi tega biti zatiralec drugemu, ta se pač udaja najnemoralnejšim nazorom o razmerju človeka do človeka.

Državni proračun za leto 1902. Glavne številke dobe cenjeni čitatelji v dotični dunajski brzojavki v sinočnjem izdanju našega lista. Tu jim pa podajemo še nekoliko važnejših števil.

Za povračilo kapitalov splošnega državnega dolga, ki zapadejo v letu 1902, je iz-

dati obligacij v znesku 22.033.360 kron za dolg, ki se obrestuje v notah, in v znesku 3.034.540 za dolg, ki se obrestuje v srebru.

Na povečani potrebščini za leto 1902 participirajo vsa ministerstva. Sosebno pa ministerstvo za notranje stvari za cestne in vodne zgradbe, zlasti na Češkem, na Tirolskem in v Galiciji; ministerstvo za deželno brambo za pomnoženje moštva; naučno ministerstvo za spopolnjenje več visokih šol, izlasti za zgradbe v Inomostu, Pragi in Brnu; finančno ministerstvo prvo rato subvencije 16 milijonov kron, ki se dovoli občini praški; ministerstvo železnic vse investicijske izdatke, ki so izluščeni iz rednega proračuna in so prenešeni v investicijski program. Direktni davki so proračunani za K 6.907.100 više nego lani, indirektni pa za 23.234.000 kron. (Opozarjamo na notico, ki jo priobčujemo na drugem mestu pod naslovom »Kdo je davkoplačevalec?«)

V svojem ekspozitu k proračunu je povdarjal finančni minister Böhm-Bawerk, da se je sestava proračuna letos vršila ob velikih nenavadnih težavah. Ne le da je bil občutiti neprijazne gospodarske razmere, ki neugodno vplivajo tudi na državne finance, ampak tudi drugi dogodki, ki so sicer razveseljivi, so le obremenjali državni proračun. Te mnoge nove zahteve kulturne in gospodarske naravi. Na sedanji prometni depresiji proračun močno trpi. Venda se je nadejati, da dohodki dosežejo proračunano svoto. Ob vsej gospodarski depresiji vidi minister tudi ugodnih momentov. Posebno treba pomisliti, da gospodarske neprilichnosti niso domačinske, ampak so prišle od zunaj. Naše gospodarsko življenje se giblje sicer v skromnih mejah, ali je na solidni podlagi. Parlament je o pravem času omogočil krepkejšo investicijsko politiko. Za zboljšanje položaja dijurnistov ni preskrbljeno v proračunu, ali če zakon na vozne listke stopi še letos v veljavo, pripravljeno je poskrbeti tudi v tem pogledu. Posebno pa pozdravlja minister začetek investicijske politike. Razvoj dohodkov državnih železnic ni ugoden. Glede bodočnosti je izjavil, da treba vedno imeti pred očmi, da ljudska blaginja je hranilna zemlja za državno gospodarstvo!

Parlamentarne stvari. Polsko »Kolo« je sklenilo in se je izreklo proti volitvi posl. Kaiserja za I. podpredsednika zbornice in proti predlogu, naj bi se inozemske kongregacije zavrnile. Češki klub je in sicer v sporazumljenu z vsemi drugimi slovanskimi klubi, sklenil, da na volitvi podpredsednika odda prazne listke. Češki klub se je tudi odločil za pogajanja z agrarci za skupno postopanje v državnem zboru.

Volitve na Češkem. Na včerajšnji ožji volitvi za deželni zbor za kmečke občine okraja Smihov je bil izvoljen češki agrar. Na ožji volitvi kmečkih občin okraja Domažlice pa staročeški kompromisni kandidat.

Tržaške vesti.

Država v državi. Dolgo, dolgo je že temu, odkar smo se popolnoma prepričali, da je naš mestni magistrat država v državi in da tu ne veljajo avstrijski zakoni, vsaj v toliko ne, v kolikor bi iz tistih zakonov mogle tudi za nas tržaške Slovence izvirati kake pravice. A najhujše na vsej stvari ni to, da je naše mesto država v državi, ampak še mnogo hujše je dejstvo, da je ta tržaška država, ki ječi pod vlado laško-židovskega tiranstva, država brez zakonov, država, v kateri gospoduje samovoljna laško-židovske klike.

To je vendar jasno: kakor nas poučujejo vsakdanji dogodki, avstrijski državni zakoni ne veljajo za Trst, posebno ne za tržaški magistrat! Da bi se pa bili morda kdaj izdali kake posebni državni zakoni za Trst in okolico, o tem nam ni dosedaj še ničesar znanega.

Ravnokar smo dobili dva nova dokaza, da upljiv avstrijskih državnih zakonov ne sega do našega blaženega Trsta.

Včeraj n. pr. se je šel javit na magistrat neki črnovojnik, ki je doma iz Suhorij pri Košani in sedaj nastanjen v Trstu. Mož je, ker ne zna italijanski, govoril v svojem materinem slovenskem jeziku, vselej česar ga je magistratni uradnik potisnil v stran in pustil čakati, dokler je odpravil vse druge. Ko so vsi drugi odšli, je dotični uradnik vzel vsi roke našega moža in ga prav pošteno začel pestiti in mu groziti, naj govori laški, ali če tega ne zna, vsaj nemški, k e r

daje od vojnega ministerstva prepovedano govoriti slovenski!!

Danes zjutraj pa se je dogodil na istem uradu še bolj kričeč slučaj:

Dva brata črnovojnika iz Šepulj, od katerih stanuje eden v Trstu in drugi v Barokovljah, šla sta v isti urad, da se tamkaj prijavi, kakor zahteva zakon, ter sta govorila slovenski. Nočmo tukaj naštevati vsega, kar jima je govoril magistratni uradnik, le to naj omenimo, da jima je zapretil, da ju izroči — vojnemu sodišču, ako bosta nadaljevala govoriti slovenski. Tam da se sme govoriti le laško ali k večjemu nemško; slovensko pa da je absolutno prepovedano.

Mnogemu smo že vajeni od magistratne gospode; da bi se pa ti gospodiči na magistratu smeli kar uradno briči noree in avstrijskih ministerstev, tega bi vsejedno ne bili verjeli.

Kam pridemo, ako bo že vsaki magistratni pisar smel strašiti naše ljudi z neresničnim citiranjem zakonov?! Ali je res ni nobene oblasti, ki bi preprečila tako protizakonito postopanje magistratnih organov?! Tržaški magistrat ne bi mogel nikoli dospeti do takega preziranja avstrijskih zakonov, ako ne bi vedel, da mu je to — dovoljeno!! Mi bi pa vendar enkrat želeli vedeti, kateri zakoni veljajo za Trst in okolico: avstrijski, italijanski, ali pa — nobeni?

Michele Joras. Malokateri Tržačan je, ki bi ne poznal znamenitega slovenskega odpadnika in janičarja — tržaškega konjedera Mičela Jorasa. Komur pa je res sreča tako nemila, da vendar ne pozna te imenitne osebe, a jo želi spoznati, mu v to ne treba dosti truda. Kar na jedni ali drugi tržaških ulic naj počaka malec in kmalu se mu od jedne ali druge strani pripelje mimo »biročin«, (voz na dveh kolesih), v katerem bo v vsem svojem dostojanstvu in v ozkih hlačah on, katerega »Avanti« imenuje drugega meščana tržaškega — on — konjederec tržaški alias Mičel — šinter. V Trstu so namreč posebno poznane tri hčnosti z ozkimi hlačami: Banelli, Šker in — Joras! No, čim se ozke hlače prikazujejo v biročinu, potem je v hlačah gotovo — sam Joras! In nikdo drugi! Ta Joras se je proslavil že neštevilnokrat... Zato ga ima camorra v posebnih čisljih, ga šteje med svoje odličnjake in ljudje mu privoščajajo častni naslov — drugega meščana. Prvi meščan je, kakor znano, župan! Mičelin je torej prvi za županom. To je že nekaj. Neštevilnokrat se je proslavil naš — konjederec. Kadar-koli je v Trstu kaka gonja proti Slovincem, naj bodo volitve, naj bo kakov izgredič, kadar-koli vre juha v kotlu tržaške javnosti: vsikdar plava na vrhu — mastno ime g. Jorasa. Pa naj bi ga camorra ne čislala?

Med drugim se je — v službi camorre — posebno proslavil na corsu v minolem puštu, ko je vozil po corsu v mrtvaškem vozu — mrho! To je bil haló! Tista mrha je imela namreč predstavljati — alegorično, da je list »Avanti«, ki je camorra napovedal vojno na življenje in smrt — erknil! In gospod konjederec in — drugi meščan tržaški je vozil mrhovino po mestu v memento vsem onim, ki bi se usodili nastopati proti camorri! Če že ne radi družega, že radi tega čina je Mičelin čez glavo gori zakopan v zasluge za camorro. Policiji pa takrat vendar ni prav ugajalo to alegorično predstavljanje in povabila je na policijsko oblast ves mrtvaški spreved z g. drugim meščanom vred.

No, zasluga g. Mičelina je ostala vzlic nezmyslu policije za take — alegorije.

Camorra pa ni nehvaležna in ve ceniti pregovor: roka roko umiva! Marsikaj je bilo namreč prej in pozneje čuti, razni čudni glasovi so bili, kako g. drugi meščan izvršuje svojo konjedersko obrt. Govorilo se je o raznih zlorabah v njegovi konjederski službi, a naš slavni magistrat je vse resnične ali namišljene pregrehe svojega ljubljence pokrival s prtom krščanskega usmiljenja in — camorrske hvalečnosti in Joras je še bolj nego poprej po koncu — vozil svojo konjedersko glavo po tržaških ulicah.

Slednjic pa mu je menda boginja sreča vendar začela kazati svoj hrbet, ker z Jorasovo častljivo osebo se bavi sedaj — ne več njegov patron: magistrat — temveč — sodišče. Joras so namreč ovdčili, da erkunene živali, mesto da bi jih sežigal, jednostavno pokopuje v zemljo za to, da more dotično oglje, ki mu je daja magistrat za sežiganje mrhovin — prodajati. Njegovi služabniki so ga zatožili

tudi, da jim je dajal hrano, ki je bila zabeležena z mastjo — erkunjenih psov in drugih živali. Komisija, katero je sodišče poslalo na lice mesta, je tudi v resnici našla tamkaj mnogo pokopanih mrh!!

Ne pokopanih, ampak le za silo zakritih s tenko plastjo zemlje!! Erknene živali malo da niso svojih kosti grele na solncu! Kaj pomenja to v sanitarnem pogledu, tega ne treba praviti, in kaka nevarnost bi mogla na tem — pokopališču g. Jorasa, zlasti v slučaju kake epidemije, navstati za splošno zdravstveno stanje in tudi za življenje meščanov, to si more misliti vsakdo, če tudi ni mestni fizik!! Umevno je torej silno ogorčenje, ki so je razkritja o postopanju Jorasovem povzročila med vsem meščanstvom. Mnogo moralnih zaušnic je dobila camorra v tem zadnjem letu; in ni najmanj pljuska ta, ki jo je zadela v konjedercu in — drugem meščanu tržaškem!

Tukaj ima naše ljudstvo zopet lep izgled, kaj vse je možno pod gospodstvom židovsko-laške camorre in kako grozno greše na svoji in svojega bližnjega blagru oni naši zaslepljenci, ki gredo še na roko tej — camorri.

Afera Joras. Na drugem mestu se že bavimo z najnovejšim škandalom, zagrešenim po konjedercu in njegovih zaščitnikih. Potrebno pa je, da se tu dotaknemo še nekoliko važnih momentov, ki so se pojavili o tej aferi, ki so še bolj kričeči nego fakt sam in ki nam v kaj bliščeči luči kažejo razmere, v katerih živimo.

Kje smo? Živimo-li v ustavni in civilizirani državi? So-li gotove oblasti tu, da branijo ljudstvo tudi pred zlorabo več ali manj — odličnih zločincev?

Taka vprašanja nam rojijo po glavi, ko premišljujemo vse razne okolnosti, ki spremljajo Jorasovo infamno postopanje. List »Avanti« je že pred več meseci pisal o Jorasovih zločinih in ker se je vsled »Avanti« jevega pisanja ljudstvo vznemirilo, bil je mestni magistrat, hočeš — nočeš, prisiljen začeti preiskavo.

Joras je svoje sleparije uganjal gotovo že leta in leta na škodo tržaških davkoplačevalcev in v nevarnost zdravja in življenja tisočev in tisočev človeških bitij.

Kdo bo torej tako naiven, da bi verjel, da preiskava mestnega sveta res ni mogla zaslediti niti pičice krivde na konjedercu Jorasu? In vendar je župan svoječasno naznanil, da je pri konjedercu vse v redu ter da niso našli tam nič nepravilnega!!

»Avanti« obdolženja so se dozdevala neverjetna; nihče si ni mogel predstavljati, da bi se v mestu, ki se prišteva modernim, in ki je preskrbljeno z vsemi mogočimi zdravstvenimi napravami, mogla res dogajati taka zločina in da bi mestni magistrat mogel dovoljevati svojemu uslužbencu, konjedercu Jorasu, da bi se tako brezvestno igral z zdravjem občanov.

Ta dozdevna nemožnost je tudi uplivala na ljudstvo, da se je večinoma pomirilo in verjelo županovim zatrdilom.

Magistratna komisija, kateri je bila svoječasno poverjena naloga, da preišče, koliko je resničnega na obtožbah lista »Avanti« proti konjedercu Jorasu, je gotova prišla na sled njegovemu brezvestnemu početju, ako je že bilo slavnemu magistratu do takrat res neznano. Da je hotel magistrat, tržaški magistrat, rešiti svojega ljubljence, to je ob razmerah, ki vladajo pod gospodstvom laško-židovske camorre, povsem umljivo; da je pa Joras nadaljeval svoje nesramno početje še potem, ko mu je magistrat rešil kožo, to — odkrito rečeno — je osupnilo tudi nas, ki nimamo ravno najboljšega mnenja o židovsko-laški gospodi! Ako je hotela camorra še nadalje obdržati Jorasa na tem mestu, moralo bi jo pa zdravje občine brigati vsaj toliko, da bi bila posledj strogo nadzorovala poštenjaka Jorasa. Tega ni storila! — Sodijo naj jo občani, posebno oni naši odpadniki in mlačenži, ki takó slepo zaupajo laško-židovski klike.

Sodna komisija se je, kakor poročamo na drugem mestu, prepričala da so zatožbe bivšega Jorasovega uslužbenca, Grbeca, resnične. Kakor prepričano se je morala priznati slednjic celó tržaška municipalna delegacija, kar je dokazala s tem, da je Jorasa suspendirala od službe. In vendar je bil Joras tako brezobrazen, da je zahteval, naj Grbec aretirajo na njegovo — Jorasovo odgovornost! In vendar je izjavil e. k. r. policijski inšpektor Nemarnich, oni nam »dobro« znani Nemarnich, da je prepri-

čan o Jorasovi nedolžnosti ter je — istotako, kakor Joras — zahteval, da Grbea aretirajo! In vendar je slednjič c. kr. policijski včeljal Titz večeraj zjutraj tudi faktično aretiraj istega Grbea s pretvezo, da je Grbee pred letom, ko je služil v hotelu pri Lovcu, ukradel tam nekaj — srebrnih žlic in vilic.

Utemeljevanje policije, da je Grbea do sedaj iskala, je nekam čudno. Kajti Grbea je bil vendar, kakor uslužbenec ko-njederea, skoraj vsaki dan v družbi — redarjev! Prehudo spričevalo ubožnosti bi izdali policiji, ako bi jej hoteli verjeti to. Koliko pa je bilo resnice na tem zatrjevanju, dokazuje že fakt, da so Grbea kmalu potem zopet izpustili; in fakt, da je Grbee, kakor dokazuje njegovo spričevalo, celih deset let nepretrgoma z v esto in pošteno služboval pri uglednem kobdlijskem veleposestniku, gospodu Josipu Fabianiju!

Fakt, kričee fakt obstoji, da so istega Grbea aretirali še le potem, ko je razkril Jorasove nepoštenosti in potem, ko je bil že več mesecev v Trstu in v javni službi. In tu nam v resnici zastaja pamet! Kaj naj bi to pomenilo? Kdo nam to razjasni? Ljudstvu nastajajo tu jako čudni dvomi in dozdeva se nam, da ne bi bilo ravno dobro, puščati je v takih dvomih! Uloga pa, ki jo je, po zadržilu »Avantija«, igral v aferi Joras znani policijski nadzornik Nemaraieb, je za nas specijelnega interesa, kajti mož je dober znanec tržiških Slovencev! Kjer-koli je ta gospod se nastopal o gotovih dogodkih tržiške specialitete, vsikdar je bilo njegovo ime med onimi, proti katerim smo se morali pritoževati!

Drobne vesti. Aretiranja. Na ukaz Angelija D' Agnelo, gostilničarja na trgu delle Legna št. 4, je bil aretirani sinoči 27-l. Josip G., stanujoči v ul. della Punta al' forno. Pred uradnikom na inspektoratu v ulici Tigor, je izjavil D' Agnelo, da mu je G. v sredo večer ukradel kos sira, vreden 20 kron. G. je odločno tajil, da bi bil on tat, ali ni vedel pojasniti, od kod je dobil 11 K, katere so mu našli v žepu. — Ostati je moral v zaporu.

Sinoči je bil aretirani 21-letni Ernest C., stanujoči v zagati det Forno, ker je v pijanosti grozil gospici Ersilji F., da jo ubije.

Nadalje sta bila aretirana minolo noč, ker sta preveč razgrajala po mestu, 37-letni mornar Ferdinand M. iz Trsta in 27-letni zidar Ivan D. iz Vidma.

26-letni kočijaž Fran T. je bil aretirani sinoči v neki gostilni v ulici della Madonna zaradi razgrajanja.

Večeraj zjutraj ob 3. uri je bila aretirana v ulici Belvedere zaradi vagabundaje. 28-l. služkinja Filomena S. iz Grižnjana pri Poreču. Ko so jo hoteli odvesti v zapor, vrgla se je žensčina na tla in ni nikakor hotela hoditi. Morali so jo odvesti na vozičku.

Opeklina. 17-letna šivilja Henrika Trevi, stanujoča v ulici del' Istria št. 2, si je večeraj zjutraj po nesreči polila lonce vrele vode po roki. — Na zdravniški postaji je dobila pomoč.

Tatvine. Mornar Tomaž Mongulovič, stanujoči v ulici delle Mura št. 4, se je podal večeraj na pomol »Sartorio« z namenom, da pojde v svojo lastno ladijico; no, ali se je začudil, ko je videl, da je ladijca zginila in da je vrv, s katero je bila ista privezana, prerezana. Po dvehurnem iskanju našel je na posled svojo ladijico na pomolu S. Carlo ali ne tako stvari, ki so v njej bile.

Večeraj ponoči so nepoznani tatje ukradli z ladije »Due Marie« tri vrvi in druge vrednosti na škodo kapitana Alojzija Gennero iz Pesaro. Obe tatvini ste prijavljeni na policiji.

Neki pes je spopadel večeraj zjutraj ob 10. uri 16-letnega Alojzija Štolfo, stanujočega v ulici dei Gelsi in ga ugriznil nevarno. Ranjeni mladenič je dobil pomoč na zdravniški postaji.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 19. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsied naredbe suk. c. kr. okrajnega sodišča za oivilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Škedenj 438, dragocenosti in obleka; ulica Molino a vento 4, doge; ulica Molino a vento 6, hišna oprava; ulica Solitario 20, vozovi in železna blagajna; Zagata della Torre 1, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Večeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 15.4 ob 2. uri popoludne 21.3. C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758.1 — Danes plima ob 1.18 predp. in ob —

pop.; oseka ob 5.08 predpoludne in ob 6.12 popoludne.

Kogar se tiče! Vse one cenjene naročnike, ki niso še poravnali naročnine za III. in IV. četrtletje, uljudno pozivljamo, da store čim preje svojo dolžnost, da se izognejo zaustavljenju lista.

Uprava.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel jutri v soboto ob 8. in pol uri zvečer svojo sejo. Gg. odboraiki so naprošeni naj-nujneje, da se gotovo udeležé te seje.

Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku je svojo veselico, naznanjeno za 27. dan t. m., odložilo na nedoločen čas, da s tem ustreže želji političnega društva »Edinost«, ki bo imelo isti dan svoj redni občni zbor.

Darovi za možko podružnico sv. Cirila in Metodija. Zapuščina pok. g. kapelana Antona Kuhna v Dutovljah znaša p. odbitku stroškov 540 K. Zapuščina pok. Jerneja Železnika pri sv. M. M. spodnji 4 K; dalmatinski Hrvatje s priliki koncerta, pri-rejenega g. Juriju Biankiniju na čast, nabrali 230 K, g. I. Mrevlja nabral 4 K, o priliki svatbe Ivana Mikeluea in krsta Danila nabralo 6 K.

Presrečna hvala velikodušnem daroval-teljem. Blagajništvo.

Vesti iz ostale Primorske.

× Volitve na Goriškem. Razni nemški in laški listi prinašajo listo osmerih kandidatov narodno-napredne stranke na Goriškem. Ker pa ni »Soča« ni noben drugi slovenski list ne govore o tem in ker tudi mi nismo prejeli nikakega obvestila, podajamo imena teh kandidatov z vso reservo. Kandidati so: Anton Strausgilt, Oskar Gabršček in Andrej Vrtovec iz Tolmina; dr. Dragotin Treo in dr. Henrik Tuma iz Gorice; Anton Štrekelj v Zadru, Anton Lokar iz Ajdovščine in Anton Muha iz Lokve.

× Veliki požar. V Monasteru sti zgoreli čistilnica riža in mlekarla barona Ritterja. Škoda znaša 12.000 K.

Vesti iz Kranjske.

* Jakob Alešovec, znani sloven-ski pisatelj in urednik nekdanjega »Bren-celjca«, je umrl po dolgem trpljenju. Bodi mu zemlja lahka! Saj je mož radi borbe proti nemščinstvu mnogo trpel in okušal — ječe.

* 50-letnica učiteljevanja ravnatelj Raktelja je bila prelepa in presrečna manifestacija spoštovanja in ljubezni do moža, ki je toliko vrsto let svojega življenja posvetil vzgoji naroda. Kakih 200 učencev mu je priredilo bakljado in poseben pevski zbor je priredil serenado. Potem je bila skupna večerja v »Narodnem domu«, katere se je udeležilo nad 100 čestilcev slav-ljenčevih. Slavljence so napivali razni govorniki, povdarjaje plodonosno delovanje njegovo. Svirala je vojaška godba.

* Razstava krompirja. Kmetijska šola na Grmu priredi dne 10. novembra razstavo krompirja in sicer v Kanliji pri Novem mestu.

* Tovariša cigana — Simona Helda so baje ujeli crozniki na Hrvaškem. Simona Helda so lani obesili v Novem mestu, ker je v družbi z drugim ciganom umoril posestnika Martina Novljana. Sim. Helda so bili ujeli orožniki, drugi udeleženec na umorstvu pa je bil odnesel pate. Ta drugi cigan se pa imenuje Jakob Held. In baš ta Held da je tisti, ki je Novljana udaril s sekiro po glavi.

Vesti iz Štajerske.

— V Konjicah vzbuja kamenit sarkofag, last ondotne posojilnice, ostanek še iz starih rimskih časov, veliko zanimanje. V kamen je tudi vdolben rimski napis.

— V Celju hočejo zidati protestantsko cerkev in so že izdali oklic za nabiranje darov.

Vesti iz Koroške.

V bogoslovje v Celoveu je letos vstopilo 54 bogoslovcev, mej temi 25 Slovencev.

Wie heisst denn dieser Herr? Saj jih nimamo samo v Trstu takih poštih uradnikov in posebno uradnic! O, tudi na Koroškera jih imajo. Neka taka uradnica se je vsled nepoznanja slovenskega jezika te dni

prav pošteno osmešila. Nekdo je nekje hotel oddati nakaznico z naslovom: »Vodstvu Narodne šole v Št. Rupertu pri Velikovecu«. Uradnica je bulila v ta napis, kakor da so sami hieroglifi, in obračala je nakaznico in gledala. Ali slovenski napis je bil zanjo zaplačena knjiga. Slednjič se je morala odločiti za prošnjo, da jej je drugi razpečatijo to veliko tajno. Pordečivši sramožljivo je vprašala: »Bitte, wie heisst den dieser Herr?« Odpošiljatelj pa je bil uljuden mož in je pojasnil nemški gospici, da šola ni »gospod«, ampak vedno le — šola. »Mir« hoče vedeti, da se je gospica zasmejala, dobivši to pojasnilo; ne ve pa: ali odpošiljatelju, ali pa svoji nevednosti! Sram pa je ni bilo prav gotovo. Take so naše uradnice in — pošte, ki jih nam-eščajjo!

Razne vesti.

Nadarjena pisateljica. Neka mlada pisateljica v Chicagu je izdala te dni roman, ki je vzbudil veliko senzacijo v tamošnjih odličnih krogih, ker so v romanu vsi tamošnji pohajkovalci vpisani tako točno, da bi jih lahko spoznal na ulici. Še večee začudenje je vzbudilo to delo, ko se je doznalo, da je je napisala 16-letna hčerka nekega milijonarja in tako izborna, kakor da bi jej bilo že 40 let. Ko je milijonar-oče deklice doznal za to stvar, zbežal je v knjigarne za namenom, da pokupi in uniči vso zalogo te knjige ali našel je le še malo izvodov, ker knjiga se je hitro razpečavala. Kaj da je potem napravil z deklico — to nam ni znano.

Slovensko akad. društvo »Slovenija« na Dunaju priredi v soboto dne 19. oktobra 1901. svoj I. redni občni zbor. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odborovo. 3. Poročilo odbor-nikov in klubov. 4. poročilo preglednikov. 5. Volitev predsednika, 6. odbornikov, 2 namestnikov in 3 preglednikov. 6. Slučajnosti. 7. zabavni del.

Lokal: VIII. Budjojevička pivnica, Al-serstrasse 59. Začetek točno ob 7. in pol uri zvečer! — Slovanski gostje dobro došli!

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 9. septembra do 9. oktobra poslali prispevke p. n. gospoda in korporacije: Upravništvo »Mira« v Celoveu 703-04 K, upravništvo »Sloven. Naroda« 273-47 K, Litijaska mladina dohod-ek veselice 54 K, (Slov. Nar.), tvrdka v Petričih od mila 22-54 K, župnik Iv. Sakser v Hotedrišice 5 K, Fanika Režabek v Konjicah zbirko 5 K, X v Ljubljani 1 K, tvrdka Iv. Perdan od vžgalice 400 K, županstvo v Lokvi 10 K; podružnice: v Novem mestu 145 K, v Mokronogu 100 K, ženska v Cerknici 50 K, izvenakademična v Gradu 60 K, v Kranjski gori iz nabiralni-kov 23-24 K, v Vel. Laščah dohodek vese-lice 78-02 K, šentjakobsko-trnovska moška v Ljubljani 16 K, v Vukredu 72 K, v Boleu 42 K, za Velikovec in okolico 54 K. — Družba je meseca septembra prejela prispev-kov 2346-52 K in letno podporo slav. de-želnega zbora krajskega 2000 K, izdala pa je 2911-29 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Vilhelmov čaj. Na razna povprašanja se občinstvu naznanja, da se prejšnji Wilhel-mov antiatritični in antireumatični kričistilni čaj iz lekarne Frana Wilhelma, lekarnarja in c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen na Spod. avstrijskem, imenuje vsled odločbe visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari od dne 17. decembra 1894.: Fran Wilhel-mov odvajajoči čaj ter se vdobiva v vseh lekarnah, zavitek po 2 kroai.

Brzobjavna poročila.

Ravnateljstvo in prisedno svetovalstvo za vodne gradbe.

DUNAJ 18. (B) »Wiener Zeitung« ob-javlja naredbo ministerstva za trgovino, ki odreja ustanovitev ravnateljstva za gradajo vodnih cest in prisednega svetovalstva za vodne ceste. Za izvrševanje zgradbe se bodo po potrebi ustanovljala ravnateljstvu podre-jena vodstva zgradb. Prisedni svet je poklican za stavljenje samostojnih predlogov in podajanje svojega mnenja.

Velika konvencionalna kazen.

DUNAJ 18. (B) Listi javljajo, da je mestni svet v svoji večerajšnji seji, radi 87 slučajev nespolnjevanja voznega reda, na-ložil stavbeni in prometni družbi konven-

cionalno kazen v skupnem znesku 480.000 kron.

Veliki volilni izgredi.

BUDIMPEŠTA 18. (O. B.) Iz Debre-czina javljajo: Proti večeru je predsednik volilne komisije naznanil, da je kandidat li-beralne stranke izvoljen poslancem. To do-znavši so pripadniki Košutove stranke začeli metati kamenje na vojaštvo in na policijo. Redarji so potegnili sablje, da bi množico razgnali. Mej demonstranti je bilo ranjenih 60 do 80 oseb. Izgredniki so pobili šipe na občinski hiši in mnogih prodajalnicah. Šte-tilo aretiranih oseb je nad 100. Izgredi na-daljujejo.

Dogodki na Španskiem.

SEVILLA 16. (B) Izgredi se niso po-novili, večina delavcev je šla zopet na delo.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 18. (B.) Listu »Times« jav-ljajo iz Newcastle večerajšnjega dne: Botha je svoj »komando« razpustil in je prepustil svojim oddelkom, naj ubeže, kakor morejo. On sam pa je pri Pietretiefu neki mal od-prt prostor, navstal vsled pomanjkanja čet na strani Angležev, porabil v to, da si je do-bil pot na sever. Za sovražnika je lahko, če se je razdelil v male oddelke, da se od-teza tudi najostrejšim preganjanjem. (Kakov nezmiel! Najprvo vzbujajo domnevanje, kakor da so oddelki Bothe v takem polo-žaju, da jim skoro ni rešitve; neposredno na to pa priznavajo, da Angleži niti ne morejo preganjati sovražnika. Torej An-gleži slednjič sami priznavajo, da ne morejo Burom do živega. Op. ur.)

LONDON 18. (B.) Reuterjeva pisarna javlja iz Matiesfonteina večerajšnjega dne: Buri so dne 16. t. m. napadli oddelek An-gležev na konjih in sicer severozapadno od ceste, ki vodi v Picketsberg. V podporo Angležem sta bila odposlana dva eskadrona suličarjev, na kar so se Buri umaknili. Po-sledaji so zgubili 1 mrtvega, 2 ranjena in 2 ujeta. Na strani Angležev so padli 1 častnik in 4 možje, 1 mož pa je bil ranjen.

Štrajk v Barceloni.

BARCELONA 18. (B.) Štrajk tesarjev in zidarjev je končan.

Smrt poljskega pisatelja.

KRAKOVO 18. (B.) Romanopiseec in dramatični pisatelj Mihael Baluczki je minolo noč umrl.

Velikanska rastava pohištva in tapecarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) Moje pohištvo in tapetarija.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI z omejenim jamstvom naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela **prvo slov. zalogo pohištva** iz odlikovanih in svetovnoznanih to-varn v Solkanu in Gorici **Antona Černigoj-a** katera se nahaja v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (na desni strani cerkve sv. Petra). **Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.**

Aleksander Levi Minzi Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst. **TRST** TOVARNA: Via Tesa, vogal Via Limitanea ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21. Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih. **Gene brez konkurence.** ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO Predmeti postavlo se na parobrod ali železnico franko.

Josip Bizjak urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznana slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljubljuje, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Nova čevljarnica „Alla Corsia Giulia“ Fran Benčića v Trstu ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obnavlja vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago kakor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu- in inozemskih tovarn. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako niskih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

„Durator.“ Podplati so zastoj, ako vsakdo rabi „Durator“ ter žnjim 3—tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več in jih voda ne obrabi. Cena jedni škatljici z navodilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mlirodilnicah, specerijskih prodajalnicah, trgovinah z rsnjem in obnavlom. Kjer se ga ne vidi, naroči naj se ga z 1 K 20 stot. franko naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Michalup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovaška delavnica. Alojzij Schreck & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Prodaja vina „Ai Maestri“ v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uaznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje. Vsek zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejena vdobi 100 gld. nagrade.

Skladišče vina ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine paštne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Pekarna in sladničarna Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Zaloga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Operatèr kurjih očes, (Kalištv diplomovan specijalist Giordani, ima svoj ambulatorij Via Stadion 3. I. ki je odprt od 6 predp. do 6. pop ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Novo pekarno in sladničarno sem odrld v ulici Molin a vento, na oglu ulice dei Gradi. Vsaki dan trikrat frišen kruh od 12 novč. za kilo naprej. Sladkarije, sladčice in razno drugo pecivo. Se sprejema domači kruh v peko. Priporočam se za obilen obisk: Ant. Pahor.

Mejnarodni PANORAMA
TRST. - Borzni trg 14. - TRST.
Novo podobe.
SEDANJOST:
Berolin in njegove znamenitosti.
Cesar na čelu vojne moči v Frickerkovi ulici. Cesarske dvorane. Muncipij v Berolinu. Razgled na Berolin. Jeruzalemske hiše itd.
50 — PODOB — 50.
Vstopnina 40 stot.; otroci 20 stot.
Odprto od 9. predp. do 10. zvečer.

IVAN KRŽE
Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst
Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kostarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali agu brezobe.

Zanesljive osebe
se iščejo za razprodajo patentovanih novostij in izdelkov, ki so vsaki ređni hiši potrebni.
Konkurence izključene.
Visoka provizija **odnosno stalna plača od 120 do 150 K na mesec zagotovljena.** Zastop se lahko ima tudi kot postransko opravilo.
Ponudbe na tvrdko:
KLIMEŠ & Co. Praga 1134/II.

Ces. kr. priv. tvornica strojev, brizgalnic, čelad, cevij, pasov in prva moravska mehanična tkalnica tvrdke
Czech pri Prostjevi (Moravsko.) **R. A. SMEKAL-A** Smichov-Praga
podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9
priporoča slavnim gasilnim društvom in zasebnikom **brizgalnice** vsake vrste, s **patentom proti zmrzlini** in priredbo, da na obe strani vodo sesajo in mečejo.
Parne brizgalice, s katerimi zamoreta že samo dva človeka delati; izučba lahka in brez mašinstva. Dalje motorne vozove, aparate za acetilenski plin, brizgalnice proti peronospori „Vermorel“ po 16 kron, „Avstrija“ po 20 kron franko na vsako pošto.
Kmetijsko orodje. Izdelki solidni, lepi in po ceni. Uzorci in ceniki brezplačno.
— 7godni plačilni pogoji —
Spoštovanjem
Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Vsaka gospodinja in mati
se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus **Kathreiner-Kneippovo** sladno kavo (pristno samo v **znanih izvirnih zavitkih**).

Jakob Kosmerlj
— TRST —
ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.
TRGOVINA
jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.
Izbor raznih vin in likerjev.
Imam tudi filijalko v ulici **Bastione št. 2**, nasproti ženskemu liceju.
Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši
Jakob Kosmerlj.
Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Novo tržasko pogrebno podjetje
se je premestilo
s pisarno in zalogo pogrebnih predmetov na **Piazza delle Legna 4.**
To podjetje si je pred kratkim nabavilo nove in elegantne vozove, potrebščine, in obleke, vsprejelo v svojo službo novo in praktično osebje ter vsprejema pogrebe kate-regakoli razreda po lastni tarifi.
Podjetje preskrbi tudi kolikorsibodi vozov pri spremljevanju pogrebov na pokopališče.

Domače priznanje
Veslavna tvrdka Žnideršič & Valentič II. Bistrica.
Jaz podpisani vdo' ival sem testenine iz raznih tovarn. Šele pred nedavnim časom jel sem si nabavljati proizvode zašlužne Vaše tvrdke. Sprevidel sem, da so Vaše testenine najboljše, kar jih dosedaj poznam, a tudi občinstvo se jih poslužuje z največjim zadovoljstvom.
Tem potom dolžan sem izrekati slavni Vaši tvrdki najiskrenejšo zabvalo za mi poslano blago; ob enem jih pa vsakemu, najtolepleše priporočam.
Pozivljam tudi vse naše rodoljube
trgoce:
Podpirajte našo „Prvo slovensko tovarno testenin!“
LJUBLJANA, 3. mal. srpana 1901.
Andrej Kranjec
trgovec.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnami
FRAN HLAVATY
ulica Giulia št. 1/A.
Obuvala po angležkem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.
Popraviljanje starega obuvala.

Kdor potrebuje žaluzije, tkane lesene ali pletene rolete, železne ali lesene zatvornice za prodajalnice, naj se obrne naravnost na
Prvo hrvatsko toyarno žaluzij roletov, lesenih in železnih zatvornic in kartonaže
G. Skrbić
Zagreb — Hlica 40 — Zagreb.
Ceniki brezplačno in franko. Vajuje se potovalnih zastopnikov, ki zahtevajo denar v naprej.

Remeljni v velikem izboru, bukove debal orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.
Cene zmerne.
Viktor Miklavez
v Trstu Via Fonderia št. 10.

JAKOB BAMBIČ
trgovec z jedilnim blagom
Via Giulia št. 7.
Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinjšega. — **Najfinjše testenine**, po jako niskih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.
Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernimi cenami.

Važno oznanilo!
Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da **SE VINA** iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovih zalogi, analizovana in stavljena pod stalno kontrolo zaveda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregotega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.
Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, negda je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizacijski zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo hmeti najfinjša vina.
CENE:
Istrski teran liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu 34
Fino vino iz Visa 34
Vino Opollo 38
Belo vino iz Visa 40
Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Fran Wilhelmov odvajajoči čaj
od **Frana Wilhelma**
lekarnarja c. kr. dvornega zalagatelja **NEUNKIRCHEN** (Spodnje avstrijsko.)
Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 2 K. avst. velj.

Assicurazioni generali
V TRSTU.
(Društvo ustanovljeno leta 1831.)
To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.
Društvena glavnica in reserva dne 31. decembra 1893. gld. 58,071.673-84.
Premije za poterjati v naslednjih letih 30,541.700-64.
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894. 169,929.625-03.
Plačana povračila:
a) v letu 1894. 9,737.614-48.
b) od začetka društva do 31. decembra 1894. 292,401.706-51.
Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančno pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 v lastnej hiši.